

Alig néhány nap teit el — mondotta egyik pohárköszöntőjében a kultuszminiszter — hogy meglátogatta Vlnában az *Uniwersytet Stefana Batorego* ősi intézményeit s máris a vilnai egyetem professzorainak küldöttségét üdvözölheti Magyarországon. A lengyelek magyarhoni látogatásának azonban ezúttal egészen különös jelentősége van. A valóságban Wilno és Szeged jöttek össze a magyar rónán baráti találkára. De talán még helyesebb azt mondani, hogy Wilno és Kolozsvár találkoztak Szegeden, mivelhogy Kolozsvárt idegen az úr és ott nem találkozhattak.

Szegeden a bajtársi egyesületek sorfala előtt meghajtott fehér-piros lengyel zászló, a katonazenekar által játszott lengyel himnusz, a láncjelvényekkel díszített egyetemi tanács és lelkes tömeg fogadta a vilnai professzorokat a pályaudvaron. Másnap színes ornátusaikban megjelentek a lengyelek az egyetem díszülésén és átadták a vilnai egyetem köszönő diplomáját a Ferencz József-egyetemtől kapott könyvajándékokért. Györfi István rektor, a világhírű botanikus, díszművi kazettában trianoni szenvedéseink jelképekül gledicsia-töviseket nyújtott át a delegációnak. Majd szünni nem akaró lelkes taps közt jelentette be, hogy Marjan Zdzichowski professzort, az egyetem volt rektorát, a nagy magyar barátot, az általa hat évvel ezelőtt alapított első lengyel-magyar egyesület elnökét, a szegedi egyetem a filozófiai tudományok díszdoktorává választotta s az ünnepies fölavatásnak egyelőre csak az akadály, hogy a formalitások Klebelsberg gróf északi útja miatt eddig elintézhettek nem voltak. A főemelő ünnepség azzal végződött, hogy Ferdynand Ruszczyk professzor, a képzőművészeti kar dékánja, a magyar trikolór színeit viselő koszorút helyezett az egyetem hősi halottainak emléktáblájára, melynek Vlnából magával hozott fehér-piros szalagja magyar-lengyel fölírást viselt.

Megemlíthetjük még, hogy a vilnai professzorok művészi bronzplakettal ajándékozták meg a szegedi egyetem tanácsát. A plakett Bátori István és Pilsudszky marsall profiljait tünteti föl, egymás mellett. Pilsudszky volt a vilnai egyetem újraalapítója 1919-ben, amikor föltámasztotta az orosz kormány által 1832-ben megszüntetett lengyel egyetemet. Az egyetem-alapító tábornok bizonyára nagyobb elismerésben részesül honfitársai részéről, mint nálunk az egyetemalapító és egyetem-föntartó miniszterek . . .

ERDÉLYI HELIKON.

A júniusi postával kaptuk Erdélyből a következő levelet:

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr!

Levelünkhöz mellékelve küldjük az erdélyi *Helikon*ba tömörülő magyar kisebbségi írók ezidei marosvécsi nagy irodalomtörténeti pályázatának szövegét. Tekintettel arra, hogy szeretnénk, ha a pályázaton magyarországi írók is részt vennének, kérjük mélyen tisztelt Főszerkesztő Urat, hogy lapjában pályázati szövegünket közzétenni méltóztassék.

A díjnak nagysága, valamint a pályázat eredeti szempontjai, azt hisszük, egyaránt méltóvá tenné a pályázatunkat arra, hogy Főszerkesztő

Úr lapjában a szöveg leközlésén kívül e pályázatra külön is felhívassa a figyelmet. Midőn a magyar műveltséget oly közelről érintő e kérésünk teljesítésére mélyen tisztelt Főszerkesztő Urat mégegyszer kérjük:

vagyunk igaz tisztelői és készséges hívei: Erdélyi Helikon Redactia — Szerkesztőség, Kós Károly, Kuncz.

A levélben foglalt fölszólításnak készséggel eleget téve közre adjuk a pályázati hirdetményt:

Az erdélyi Helikon 100.000 lejes pályázata magyar irodalomtörténet megírására.

A Helikon írói marosvécsi találkozásunkon, a Kemény János báró és neje irodalmi nagydíját, amelyet az alapítók más adományozók bevonásával ezúttal 100.000 lejre emeltek fel, a mai idők szellemének megfelelő magyar irodalomtörténet megírására tűzik ki. Ennek a műnek az egész művelt magyar társadalomhoz, de elsősorban az utódállamok magyarságához kell szólnia, hogy az irodalomtörténet szeretetét és ismeretét erősítse, a jelentős magyar alkotásokat a mai nemzedékhez közelítse és a magyar irodalom tanulmányozásának vágyát elmélyítse. Irodalmunk fejlődését a tiszta művészi szempontok tárgyilagosságával és vonzó érdekességgel oly módon kell megrajzolni, hogy abból a magyar irodalom s a világszellem kölcsönös hatásai s a magyar zseni minden más néptől különböző sajátossága éles körvonalakban bontakozzék ki. Az esztétikai szempont vezető legyen, de emellett nagy figyelmet kell fordítani az irodalom fejlődését meghatározó eszmei, szociális, gazdasági és politikatörténeti erőforrásokra. Jóvá kell tennie mindazokat az igazságtalanságokat, amelyek irodalom- és haladás-ellenes célszavak révén kerültek be egyes művek, vagy mozgalmak megítélésébe.

A mű terjedelme 25—30 ívnyi lehet (egy ív 16 oldal, átlag 2000 betű) s nagyobbik felében a XVIII. század végétől napjainkig terjedő új irodalmat dolgozza fel. A pályázat titkos. A pályázónak 1931. május 31-ig be kell nyújtania műve részletes tervezetét s az alábbi három fejezet teljes kidolgozását: Bevezető fejezet; Br. Eötvös József; A dy Endre. A pályaműveket jelígis levél kíséretében gépirással kell az *Erdélyi Szépmíves Céh*hez (Cluj-Kolozsvár, Románia, Str. Bartianu 22) eljuttatni. A pályaműveket öttagú, két erdélyi és két magyarországi íróból s az általuk választott elnökből álló bizottság bírálja meg, akiket Kemény János br. kér fel s akiknek nevét közelebből tesszük közzé. A bizottság a legjobbnak ítélt tervezetet és fejezeteket 30.000 lejjel tünteti ki, aztán megbízást ad a teljes mű megírására. A fennmaradó hetvenezer lej csak teljesen kész műnek adható ki. A mű első kiadásának joga a Szépmíves Céhet illeti. A további kiadás joga a szerzőé; de mint kiadót az elsőbbség ennél is a Szépmíves Céhet illeti meg.

A pályadíjról annyit jegyzünk meg, hogy körülbelül 3400 pengő értéket jelent. Ami magát a pályázatot illeti: a népszerű és a tudományos szempontok egyesítése okozhatja majd a legtöbb nehézséget. Ki fog ilyen mű megírására vállalkozni? Egy ilyen szintézis különben sem készülhet pályázati felhívásra, mert akkor penzum lesz belőle . . . Féltő, hogy éppen a dilettánsok pályáznak. Reméljük azonban, hogy aggodalmainkra rácsófol az eredmény.